

Dos homes moriren, ara fa un any, per la nostra llibertat. Que llur sacrifici ens estimuli tots a defensar-la.

AHIR QUEDA PLANTEJADA LA CRISI

Segons el senyor Azaña, té tres solucions: Un Govern de republicans, un Govern de socialistes o un Govern d'ampla concentració

El President de la República hauria ratificat la confiança al mateix Gabinet, si la dimissió hagués tingut únicament caràcter formulari. Avui, a la una, acudirà al Palau presidencial el senyor Besteiro, com a President de la Cambra, i després seran cridats els representants de les minories, i entre ells, el de la d'Esquerra Republicana de Catalunya

DAVANT LA CRISI

Madrid, 12. — Es possible que després de la recepció que celebrerà avui el Cos Diplomàtic a la residència presidencial, el Govern en ple es reunirà en Consell presidit pel senyor Alcalá Zamora i després de passar revista a l'actualitat política, li sigui presentada la dimissió del Gabinet.

Tot seguit començaran les consultes als caps polítics, començant, naturalment, pel President del Congrés.

Les consultes no tindran de moment altre caràcter que el President de la República pugui conèixer la impressió de cadascun dels grups del Parlament. Aquesta es trobaran constituïts en reunió permanent, de manera que la novetat d'aquesta crisi és que per primera vegada en la història d'Espanya es desenvoluparà a les sales del Congrés.

La incògnita resideix si el nou govern serà merament de conjunció republicana o bé d'intel·ligència republicano-socialista.

Un cop posat en clar aquest aspecte caldrà fixar concretament la vida de les actuals Corts, amb el programa parlamentari que hauran de desenvolupar i el que s'entén per lleis complementàries a la Constitució, a part dels pressupostos, que han d'ésser discutits i votats immediatament perquè entrin en vigor a primers d'any.

Ja és sabut que els socialistes tenen el criteri que les lleis complementàries són forces, però principalment consideren com a tal la reforma agrària, extrem que troba l'oposició d'altres grups polítics.

Quedarà finalment el nomenament de carteres que correspondrien a cada grup en el Govern de conjunció.

LA MINORIA D'ALIANÇA REPUBLICANA. L'ESQUERRA HA ESTAT CONVIDADA A FORMAR-NE PART

Madrid, 12. — Sabem que l'Aliança Republicana ha comunicat oficialment la seva constitució com a minoria a la Presidència de la Cambra.

El grup el formen radicals, Acció Republicana i federals.

S'ha invitat també a formar part de l'agrupació els progressistes i l'Esquerra Catalana.

El cap del Govern planteja la crisi

Madrid, 12. — A dos quarts de cinc ha arribat el cap del Govern al Palau.

La seva estada ha durat escassament quinze minuts.

Des d'allí s'ha traslladat a la Presidència, on ha rebut una comissió de periodistes.

Ha dit el senyor Azaña que, en efecte, havia presentat la dimissió de tot el Govern al President de la República i que havia citat els ministres per a reunir-se en Consell a les sis de la tarda.

Quan acabí el Consell els donarà les referències de tot—ha dit.

Un periodista li ha preguntat: —Quedarà resolta avui mateix la crisi?

—Em sembla que no—ha respost el senyor Azaña—. Probablement dilluns.

ELS RADICALS - SOCIALISTES ELS RADICALS SOCIALISTES SOSTINDRAN EL GOVERN QUE ES FORMI, SI NO ES DE DRETES

Madrid, 12. — S'han reunit els radicals-socialistes i han acordat que si els socialistes són expulsats del Govern, ells no ajudaran el Gabinet que es constitueixi. Si pel contrari, són els socialistes els que no volen formar part del nou Govern, ells ajudaran aquell que es constitueixi. El que no ajudaran és un Govern de dretes, car volen que es formi un Govern d'esqueres.

ELS PARLAMENTARIS CATALANS EXAMINEN LA SITUACIÓ POLITICA

Madrid, 12. — A l'Hotel Palace s'ha reunit la minoria d'Esquerra Catalana, sota la presidència del senyor Macià.

Han continuat l'examen de la situació política que planteja la crisi política.

El senyor Macià, després de la reunió, s'ha traslladat al Congrés per tal de seguir la marxa de la crisi.

A les sis el senyor Macià anirà a la Casa de Catalunya, on se celebra una reunió a honor seu, i a les vuit anirà a l'estació per a acomiadar els mossos d'esquadra.

es resoldrà més o menys ràpidament, segons fossin les dificultats que oferissin els socialistes.

ACORDS DELS MINISTRES SOCIALISTES

Madrid, 12. — Avui han esmorzat junts els ministres socialistes senyors Prieto, Largo Caballero i de los Rios.

Durant el dinar han acordat la necessitat que el nou Govern adquireixi el compromís que va sostenir el provisional i el que està demitit, respecte el programa del partit socialista, que arribà al Poder per la col·laboració revolucionària.

En aquest sentit han convingut de parlar en la reunió de la minoria socialista, per tal que aquesta adoptés un acord definitiu i donar més o menys facilitats per a la resolució de la crisi, segons sigui l'abast i orientacions que hom vulgui donar al nou Govern.

L'ALIANÇA REPUBLICANA HO TÉ TOT PREVIST

Madrid, 12. — El ministre de Comunicacions, en arribar al Congrés, ha dit que ignorava si els ministres es reuniran a la Presidència.

Ha dit, també, que l'Aliança Republicana no celebraria reunió, perquè ja ho tenia tot previst.

El senyor Martínez Barrios s'inclinava en la creença que la crisi

socialistes, res no ha estat acordat. Tampoc no s'ha invitat oficialment —ha afegit— el partit socialista a prendre part en el pròxim Govern.

Tinc el ferm propòsit — ha acabat dient — d'abandonar la cartera de Justícia. Això és una cosa decidida.

MES MANIFESTACIONS DEL SENYOR MARTINEZ BARRIOS

Madrid, 12. — A darrera hora ha estat interrogat novament el senyor Martínez Barrios.

Se li ha preguntat si es reuniria l'Aliança Republicana, i ha dit que no, tota vegada que ja estava tot acordat.

—Serà laboriosa la crisi? —Jo crec — ha contestat el ministre — que se solucionarà ràpidament.

—¿Dependrà de l'actitud dels socialistes? —Es segur. Els socialistes són un factor important.

ELS SOCIALISTES ES REUNEIXEN AL CONGRES

Madrid, 12. — Des de les primeres hores del matí els passadissos del Congrés s'han vist molt animats.

A un quart de quatre s'ha reunit la minoria socialista amb assistència del senyor Besteiro i dels tres ministres de la dita minoria.

A les quatre ha sortit el ministre de Justícia.

EL Sr. DE LOS RIOS NO SERA MINISTRE DE JUSTICIA

Madrid, 12. — El senyor De los Rios ha dit en arribar al Congrés, que ignorava la solució que tindria la crisi.

Pel que fa a la col·laboració dels

LA REPRESENTACIÓ DE CATALUNYA EN EL GOVERN NOU

Ahir, a la tarda, Manuel Azaña era rebut pel President de la República i li presentava la dimissió del Govern. Fórmula protocolària, crisi prevista, Alcalá Zamora analitzarà la tasca que el Govern ha de realitzar a les Corts, examinarà la composició d'aquestes, i amb visites a què aquell es pugui desenvolupar amb els menors entorbenes, fruit de la menor suma de voluntats a l'obra legislativa que ha de completar la constitucional elaborada, demà, dilluns, sembla que la crisi serà resolta.

Al seu temps diguérem que el Govern que sorgís de l'estructura que el vot del poble donava a les Corts Constituints havia d'haver pres possessió en el moment de donar-se aquestes per constituïdes. Aquell Govern, presidit per Alcalá Zamora, amb Miguel Maura, i altres conspiradors, estava bé com a Govern en el moment en que la República era proclamada. Era de fet, un Comitè revolucionari que assumia les funcions de Govern en el moment de fer la Revolució, però aquell Comitè Revolucionari convertit en Govern provisional, un cop donat a la República l'instrument per a constituir-se, un cop celebrades les eleccions perquè fossin designats els representants del poble que havien de fer la Constitució, no havia de continuar ni un dia més, perquè de les eleccions n'havia sorgit la veritable representació popular, i la proporció en què eren seguides per la massa ciutadana les diverses banderes enarborades. Era lògic per tant, que passés a governar un Gabinet integrat per les representacions més caracteritzades dels sectors que entraven a les Corts amb un major predicament.

No es féu així, i en un moment donat Alcalá Zamora i Maura dimittiren, i de fet quedà plantejada la crisi que Besteiro, en funcions de President del Parlament, sobirà, va resoldre amb el mínim trasbals portant a la Presidència del Govern un dels valors més sòlids de la República: Manuel Azaña, però bé que tampoc el seu sector no comptés a les Corts amb un nucli prou nombros que li donés dret a una representació tan alta.

Però ara ha vingut la crisi, natural, puix que el primer President de la República acaba de prendre possessió de la Direcció de l'Estat, i és lògic que el Govern del país que ha de presidir les tasques legislatives que a pressa realitzar, estigui integrat, si no per elements d'un sol partit o de dos partits prou potents a les Corts per a assegurar la normal realització de la tasca en portes, almenys per elements pertanyents a una conjunció de forces intel·ligenciadades per a dur a terme l'obra que totes elles jutgen de realització immediata i imprescindible.

Des d'aquestes mateixes pàgines havia estat dit que calia anar a la confecció d'un programa mínim, per a la realització del qual s'intel·ligencessin els elements que se sentissin afins dins de les Constituints, amb l'objecte que els punts d'aquest programa mínim poguessin trobar fórmula legal amb el mínim d'entorbenes.

I fou el diputat de l'Esquerra Republicana de Catalunya N'Antoni Xirau, el que més tard, potser sortint al pas dels que injustament ens acusaven que només ens interessàvem per les coses de Catalunya i que ens desenteniem de les que afectaven la totalitat de la República, en un discurs que pronunciava a les Corts, reproduïa aquell programa mínim i esmentava que havia estat des d'aquestes

pàgines, òrgan del partit més sòlid de Catalunya, des d'on s'havia propugnat per la seva realització.

Ara, de fet, la tasca del President de la República per a resoldre aquesta crisi més que protocolària, formulària — però el plantejament de la qual posa damunt la taula la necessitat de trobar la fórmula de resoldre-la amb les garanties perquè la seva solució tingui durada — haurà d'anar encaminada a cercar quina intel·ligència de forces parlamentàries s'estructura de cara a la realització d'un programa, mínim o no tan mínim si es vol, però programa de lleis a elaborar que donin efectivitat a les clàusules constitucionals que avui només són lletra, però que per més que siguin lletra viva, cal que es traduïxin en fets.

Ignorem, en aquests moments, si Catalunya continuarà representada en el Govern nou que obtingui la confiança del President de la República, però és de sentit comú que si Catalunya hi té representació, en uns moments en que va a ésser discutit l'Estatut, en que aquest Govern que demà sigui nomenat serà el que haurà d'asseure's al banc blau mentre l'Estatut de la nostra llibertat sigui posat a debat davant del Parlament republicà, si Catalunya diem, ha de tenir-hi algun ministre, aquest ha d'ésser evidentment un militant de l'Esquerra Republicana de Catalunya, pel fet que ha estat aquest partit el que en dues eleccions consecutives mereixia la confiança del poble d'una manera fora de tot record i de tota mesura que hagués pogut ésser emprada abans per a fer comptes electorals. I si Catalunya donava la confiança a l'Esquerra el 12 d'abril, i el 28 de juny la hi ratificava, és lògic que en nom de Catalunya, i quan la representació parlamentària catalana es disposa a lliurar a les Corts el combat per l'Estatut, si hi ha d'haver algun català al Ministeri, sigui un home del partit que té la responsabilitat d'aconseguir que les Constituints ens reconeguin el dret de governar-nos en la forma que en l'Estatut deixem establerta, que tan unànimament fou ratificada per

El senyor Macià i els presos governatius

Com ja saben els nostres lectors, la primera visita que el senyor Macià féu a Madrid, fou per al President del Govern, senyor Azaña. Podem assegurar als nostres amics, que en aquesta entrevista, el senyor Macià interessà del cap del Govern, la llibertat dels presos governatius. El mateix dia en foren alliberats alguns a Barcelona, i no dubtem, davant la promesa feta pel senyor Azaña, que ben aviat desapareixeran les presons governatives a Barcelona.

tre d'Hisenda i ha dit que no podia dir res, i que havia hagut d'abandonar la reunió per anar-se'n a la Presidència.

Hom li ha preguntat si els socialistes formarien part del nou Govern i ha respost que ell no sabia ni creia res.

—Serà laboriosa la crisi? —Jo no crec ni sé res. Potser quedí resolta dilluns.

El senyor Prieto s'ha acomiadat dels periodistes.

Després ha sortit el ministre de Justícia i a preguntes dels periodistes ha dit que no podia dir-los res perquè encara no hi havia cap acord.

Referent a la col·laboració dels socialistes, ha dit que esperava que aquesta col·laboració existiria, però que ell tanmateix no podia concretar res, perquè no hi havia acord respecte a això.

Ara—ha acabat dient—el que sí puc dir és que jo no penso continuar en la cartera.

PODRIA ESSER QUE ENTRESSIN AL GOVERN REPRESENTANTS DE MES SECTORS

Madrid, 12. — El senyor Martínez Barrios, que ha arribat novament al Congrés, ha manifestat als periodistes:

—D'aquí una estona ja ho sabreu. Per ara no hi ha cap solució. Suposo que haurà anat el senyor Azaña al Palau i s'haurà entrevistat amb el cap de l'Estat.

Els periodistes li han indicat que corria la veu que s'anava a formar un Govern de concentració, en el qual prendrien part altres sectors polítics que no estan representats en aquest Govern.

—Es possible—ha respost.

Els periodistes li han dit si havia hagut alguna reunió a la Presidència, perquè el ministre d'Hisenda havia hagut de deixar la reunió dels socialistes per a anar-se'n a la Presidència.

No sabia res d'això el senyor Martínez Barrios i ha telefonat a la Presidència. Després, adreçant-se als periodistes, els ha dit:

—Doncs, senyors, no hi ha cap reunió, ni el senyor Prieto no ha anat a la Presidència.

EL SENYOR COMPANYS

Madrid, 12. — El cap de la minoria catalana, senyor Companys, ha estat preguntat al Congrés sobre el desenvolupament de la crisi, i ha dit:

—Nosaltres no intervenim en res. Seguim únicament ací perquè podria ésser convenient la nostra presència per algunes causes.

QUEDARAN EXCLOSOS ELS SOCIALISTES?

Madrid, 12. — Els periodistes han preguntat al ministre d'Hisenda, senyor Prieto, si els socialistes col·laborarien en el nou Govern que es formi i ha respost:

—No crec en Déu i menys en això.

Madrid, 12. — A tres quarts de cinc ha tornat al Congrés el ministre d'Hisenda.

Ha dit que acabava d'entrevistar-se amb el senyor Azaña, que havia anat al Palau per a presentar la dimissió del Govern.

Els periodistes han preguntat al senyor Prieto.

—Han parlat sobre l'actitud de la minoria socialista?

—No, quinx que no ho sé. Ignoro encara quina serà aquesta actitud. Unicament he parlat amb el cap del Govern sobre la situació en què es troba el pressupost.

ELS SOCIALISTES ESTAN REUNITS EN SESSIÓ PERMANENT

Madrid, 12. — A un quart de sis ha acabat la reunió de la minoria socialista.

Cordero ha dit que la reunió s'havia limitat a un canvi d'impressions sobre el moment polític actual, però sense prendre cap acord en concret. Primer cal deixar que parli l'enemic. Si ens crida el Cap de l'Estat, hi anirà el President del Comitè nacional del partit, Remigio Cabello. Nosaltres estem reunits en sessió permanent.

—Es que no es va a reunir el Comitè nacional?

—Sí, crec que sí; però l'actualitat política està ací.

Segueix a la pàgina 2

LA PRESIDENCIA DE LA GENERALITAT

El senyor Casanoves desmenteix unes preteses manifestacions

"Crisol" i altres diaris madrilenys, arribats ahir a Barcelona, publicaren una conversa tinguda amb el senyor Casanoves, a propòsit d'un rumor que indicava el senyor Marcellí Domingo com futur president de la Generalitat.

Ahir, tinguérem ocasió de crear unes paraules amb el senyor Casanoves. L'alcalde accidental, ens desmentí la referència que de la conversa donen els diaris de Madrid. I afegí que a Catalunya, tant en l'actualitat com una vegada aprovat l'Estatut, no pot haver-hi a la Generalitat, cap altre presidència que la de Francesc Macià, el qual compta amb la confiança absoluta dels seus col·laboradors i amb la de la majoria del poble català, demostrada repetidament.

ELS FETS DE VERA DE BIDASOA

Madrid, 12. — Aquesta tarda, al Congrés, s'ha reunit la Comissió de responsabilitats.

Han declarat quatre individus, els quals han fet relacions molt interessants sobre els successos de Vera del Bidasoa.

L'ANIVERSARI DE JACA

Galán i García Hernández moriren ara fa un any

Demà, a les tres i deu minuts de la tarda, es complirà el primer aniversari de l'assassinat dels capitans Galán i García Hernández, que caigueren davant la paret del polvorí d'Osca, damunt l'explanada dels màrtirs de la Llibertat.

La Monarquia no n'havia tingut prou amb envilir-se exercint la seva tirania damunt del poble amb set anys de dictadura, sinó que, a darrera hora, necessitava embrutar-se de sang i feia afusellar dos homes que s'havien alçat en defensa de la llibertat. La sang de Galán i García Hernández, fou fructífera, però. Als quatre mesos justos, el rei havia de fugir, i en el primer aniversari de la mort dels dos herois, la República marxà assistida per tot el país, amb bon vent de popa que la farà arribar a horitzons insospitats.

En aquest primer aniversari de la mort dels capitans Fermín Galán i Angel García Hernández, sajudem la seva memòria i que el seu gest de saber morir sense immutar-se, ens serveixi a tots d'exemple per a saber defensar, fins a donar, com ells, la mateixa vida als llibertats que ells es llançaren, en avançada, a conquerir.

—Poc s'ho pensava el noi gran ara fa un any... —Tú diràs. Si s'ho arriba a pensar, ens fa afusellar a tots.